

Posudek oponenta rigorosní práce

Jméno autorky rigorosní práce: Mgr. Alice Vrkotová

Téma a rozsah práce: Metodika vyšetřování trestného činu loupeže podle § 173 trestního zákoníku (114 stran)

Datum uzavření práce: 8. 2. 2019

Autorka si pro svou práci zvolila téma metodiky vyšetřování loupeží. Ačkoliv je loupež tradičním trestným činem objevujícím se v trestních zákonech od nepaměti, nejedná se o téma neaktuální, ba naopak. Způsoby páčání loupeží se neustále vyvíjejí, stejně jako způsoby jejich vyšetřování a s tím vzniká i potřeba tento vývoj reflektovat. Na tomto podkladě se tak otevírá dostatečný prostor pro originální zpracování tématu.

Autorka v rigorosní práci prokázala ještě dostatečné teoretické znalosti (byť s níže uvedenými výhradami), a to zejména z trestního práva procesního a kriminalistiky, nutné k zvládnutí jejího tématu. Uchazečka však prokázala pouze základní orientaci v odpovídajících materiálech, kterých nalezla jen omezené množství, což se na práci negativně projevuje. Při vytváření své práce autorka používala standardních vědeckých metod typických pro danou problematiku, zejména analýzu textů a jejich komparaci, ačkoliv sama zvolené metody práce neuvádí.

Autorka si v úvodu vytyčila za cíl „popsat jednotlivé kroky policejního orgánu konajícího vyšetřování v jejich logické návaznosti od okamžiku oznámení spáchání trestného činu do návrhu na podání obžaloby.“ Takto široce definovaného úkolu se chopila s ohledem na charakter práce (a na níže uvedené výhrady) na hranici dostatečnosti.

Předložená práce však splňuje po formální stránce všechny požadavky. Celkově i s přílohami je vypracována na 114 stranách, přičemž vlastní text včetně úvodu a závěru obsahuje 103 stran. Nechybí resumé v anglickém jazyce, abstrakt v českém a anglickém jazyce i seznam klíčových slov. Text sám je přehledně strukturován do 5 kapitol (závěr je poněkud netradičně označován jako kapitola 6), které se dále člení na jednotlivé podkapitoly. První kapitola obsahuje trestně právní vymezení loupeže a kriminalistickou charakteristiku loupeží. Následuje kapitola o obecné metodice vyšetřování. Práce pokračuje kapitolami o počátečních fázích vyšetřování a o následných etapách vyšetřování (měla by však být nazvaná „Následné úkony“). Práci pak uzavírá kapitola o závěrečné etapě vyšetřování. Autorka tak pro svou práci zvolila celkem logickou strukturu (byť se do jisté míry odchyluje od systému výkladu např. v kriminalistických učebnicích). V takto zvolené struktuře však tkví hlavní nedostatek práce, a sice že významná část výkladu autorky se samotných loupeží týká jen velmi málo, neboť spíše sleduje postup policejního orgánu v přípravném řízení, než specifika vyšetřování loupeží. Oponentovi tak není vůbec jasné, proč autorka (opětovně) zařadila do práce výklad o zahájení trestního stíhání, nutné obhajobě a jejím vzdání se a o spolupracujícím obviněním; jen velmi málo společného s tématem pak mají kapitoly o obecné metodice vyšetřování, fyziodetekci, rekognici i některé další.

Autorka s ohledem na jí vybrané téma zvolila spíše omezený počet pramenů, jež se ve valné většině týkají obecných problémů kriminalistiky či metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů, jen málo se jich pak věnuje pouze loupežím. V práci významně absentují články z odborných časopisů právě jen k tématu loupeží. Na vícero místech se přitom oponent nemohl ubránit dojmu, že autorka poněkud slabě plní citační povinnost (např. již v kap. 1.3). Autorka pak mohla rozhodně použít větší množství pramenů zahraniční provenience, když jí zvolené téma není rozhodně omezeno na českou národní úroveň.

Hloubka autorkou provedené analýzy problematiky vyšetřování loupeží tak s ohledem na výše uvedené je na hranici dostatečnosti. Autorský text uchazečky je naopak na dobré stylistické úrovni. Práce netrpí velkým množstvím gramatických chyb a překlepů.

Hlavní pozitivum práce tak představuje snaha autorky vtisknout práci svůj vlastní pohled a názory na vyšetřování loupeží, škoda jen, že jejích úvah a reflexí není v práci více.

Oponent má nad rámec výše uvedeného k předložené práci tyto konkrétní poznámky a připomínky:

- Na str. 29 věta „Logického zevšeobecnování.“ nedává gramaticky ani sémanticky smysl.
- Na str. 52 autorka označuje fyziodetekci jako „podpůrný, nepřímý důkaz.“ Z toho v první řadě plyne, že autorka nemá ujasněno, co je to přímý a co nepřímý důkaz. V druhé řadě pak oponent vylučuje, že by fyziodetekční vyšetření (protokol z něj) mohlo být použito v České republice jako důkaz; v našich podmínkách je využíváno toliko v rámci taktiky vyšetřování.
- Na str. 64 uchazečka zjevně opomíjí (či možná vylučuje), že osoba obviněná nemusí být vždy zároveň pachatelem. Z toho důvodu v jí uváděných variantách, jak může obviněný vypovídat, zjevně chybí ta, že by obviněný mohl být nevinný, vinu popírat, a přesto mluvit pravdu.
- Na str. 77 autorka uvádí, že „Petr Nesvadba upozorňuje:...“ a dále že „Joža Spurný ve své studii oprávněně upozorňuje:..., ale žádný odkaz na tyto autory na této straně neuvádí – ten lze nalézt až na str. 78, ovšem pouze ohledně Nesvadby (ohledně Spurného pak není uveden žádný zdroj v seznamu pramenů).
- Na téže straně autorka tvrdí, že: „Použití emocionálního napětí, sugestivních otázek nebo jiného druhu psychologického působení je sice při výslechu přípustné, avšak jen tehdy, pokud obviněný zřejmě chce vypovídat nepravdivě,...“ Oponent doufá, že se uvedeným tvrzením autorka neřídí ve své vyšetřovací praxi, neboť použití sugestivních otázek v českém trestním procesu není přípustné nikdy, bez ohledu na to, zdali obviněný „zjevně lže, jak když tiskne“, nebo vypovídá zcela pravdivě!
- Na str. 84 autorka uvádí, že „V případě, že je rekognice prováděna jako neodkladný a neopakovatelný úkon (...), tedy před zahájením trestního stíhání..., ačkoliv rekognice je vždy neopakovatelným úkonem (odhlédneme-li od možnosti přistoupit po delší době od rekognice dle fotografií k rekognici in natura), a to i když je prováděna po zahájení trestního stíhání, takže nedává smysl psát v uvedené větě „tedy“ inklinující, že neopakovatelný úkon může být jen takový, který je prováděn před zahájením trestního stíhání.

Výše uvedená pochybení a připomínky zásadně snižují hodnotu předložené práce do pásma lepšího podprůměru. Přesto nelze autorce upřít snahu a poctivou práci, které vedly k výsledku, který (ještě) lze připustit k obhajobě.

Z toho důvodu ještě doporučuji předloženou práci k obhajobě, při té ovšem bude muset uchazečka přesvědčit komisi o tom, že se v problematice jí zvoleného tématu dobře orientuje.

Při ústní obhajobě by uchazečka měla zodpovědět tyto otázky:

- 1.) Musí zjištění posttraumatické stresové poruchy nutně vést k naplnění kvalifikované skutkové podstaty loupeže v podobě způsobení těžké újmy?
- 2.) Charakterizujte oběti loupeže z gendrového hlediska.

V Praze dne: 15. 5. 2019

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.
oponent rigorosní práce